

Пам'яті Василя Павловича Комісаренка

7 квітня 1993 року на 86 році життя помер видатний український вчений — ендокринолог, патофізіолог, заслужений діяч науки України, лауреат державних премій України, кавалер багатьох вітчизняних та зарубіжних нагород, академік АН та АМН України Комісаренко Василь Павлович.

В. П. Комісаренко народився 14 січня 1907 року в с. Черняхове Кагарлицького району Київської області в селянській родині. Після закінчення Харківського медичного інституту в 1932 році був зарахований до аспірантури Харківського інституту ендокринології. В цей період великий вплив на його науковий світогляд мав академік В. Я. Данилевський. В 1937 році В. П. Комі-

саренко був призначений директором цього інституту. В ньому вперше було налагоджено виробництво вітчизняного інсуліну.

В 1939 році президент АН України О. О. Богомолець, високо оцінюючи великі наукові здобутки та організаторські здібності В. П. Комісаренка, запросив його на посаду керівника лабораторії ендокринології в щойно організованому Інституті експериментальної біології та патології.

В 1941 році В. П. Комісаренко захистив докторську дисертацію, яка стала основою широко відомої монографії «Про патогенез інсулінового шоку». В рецензії на цю книгу акад. О. О. Богомолець писав, що ця робота формує новий напрямок в галузі вивчення механізмів лікувальної дії інсуліну.

В роки Великої Вітчизняної війни В. П. Комісаренко був заступником наркома охорони здоров'я та уповноваженим Військової ради Південно-Західного фронту, провадив величезну роботу з організації медичного забезпечення діючої армії.

Після перемоги одним з найбільш важливих напрямів керованої В. П. Комісаренком лабораторії було вивчення механізмів дії гормонів. Із кори наднирників вдалося виділити препарат кортикотонін. Результати досліджень по вивченню кортикотоніну узагальнені в монографії «Гормони кори наднирників та їх роль у фізіологічних та патологічних процесах організму».

Особливо велике значення для медицини має препарат спленін, автором якого був В. П. Комісаренко. Цей препарат виявився ефективним при лікуванні токсикозів вагітності, променевої хвороби, різних інтоксикацій, злоякісних пухлин, порушень імунітету та інше. Спленин і у наш час широко застосовується не тільки в нашій країні, але й за кордоном.

В червні 1948 року В. П. Комісаренко обраний членом-кореспондентом, а в травні 1951 р.— академіком АН України. В 1960 р. йому було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки». У 1965 році В. П. Комісаренко організовує в Києві новий науково-дослідний Інститут ендокринології та обміну речовин. Перебуваючи більше 20 років на посаді директора цього наукового закладу, він згуртував навколо себе великий колектив ентузіастів, під керівництвом В. П. Комісаренка були зведені сучасні будови експериментального корпусу та клініки, наскладені новітньою апаратурою. Інститут став одним із провідних ендокринологічних центрів.

В останні роки увага В. П. Комісаренка була прикута до розробки нових блокаторів дії гормонів, вивчення патогенезу цукрового діабету та пошуків методів його лікування. Під його керівництвом були успішно здійснені трансплантації В-клітин підшлункової залози в експерименті та в клініці.

Перу В. П. Комісаренка належить біля 10 монографій та більш як 300 наукових публікацій. Він підготував 25 докторів, 45 кандидатів наук.

Світла пам'ять про Василя Петровича Комісаренка — видатного вченого і чарівну людину — назавжди збережеться в серцях всіх, хто знав його і працював з ним.

Для увічнення пам'яті наукового діяча та в знак його шанування Кабінет міністрів України постановив присвоїти ім'я В. П. Комісаренка Українському НДІ ендокринології та обміну речовин Міністерства охорони здоров'я.